

Odborné stanovisko podľa § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

dňa 25. mája 2023 ste doručili Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej ako "Stredisko") žiadosť o vydanie odborného stanoviska, v ktorom žiadate o posúdenie možného nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej ako „antidiskriminačný zákon“).

V zmysle § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov, Stredisko vydáva odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona. Stredisko vydáva v predmetnej veci nasledovné odborné stanovisko.

Z obsahu žiadosti

Z obsahu Vašej žiadosti a jej príloh vyplýva, že ste boli na základe personálneho rozkazu riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru (ďalej ako „personálny rozkaz“) prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o štátnej službe príslušníkov“) z dôvodu, že na základe rozhodnutia lekárskej komisie ste stratili dlhodobo zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek prácu v Policajnom zbore. Proti personálnemu rozkazu ste podali odvolanie, o ktorom rozhodlo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej ako „Ministerstvo vnútra SR“) svojím rozhodnutím (ďalej ako „prvé rozhodnutie Ministerstva vnútra SR“) tak, že odvolanie zamietlo a napadnutý personálny rozkaz potvrdilo.

Zákonnosť personálneho rozkazu a prvého rozhodnutia ste navrhli preskúmať súdom, a to žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v rámci správneho súdnictva, prostredníctvom ktorej ste navrhli, aby Krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutia a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. O žalobe rozhodol Krajský súd rozsudkom (ďalej len „prvý rozsudok Krajského súdu v Bratislave“) tak, že žalobu zamietol.

Proti prvému rozsudku Krajského súdu ste podali odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „Najvyšší súd SR“) svojím rozsudkom (ďalej ako „prvý rozsudok Najvyššieho súdu SR“) zmenil prvý rozsudok Krajského súdu tak, že zrušil prvé rozhodnutie

Ministerstva vnútra SR a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR konštatoval, že vo Vašom prípade neboli splnené zákonom stanovené podmienky na prepustenie policajta zo služobného pomeru v zmysle § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z., pretože vydaniu personálneho rozkazu ani vydaniu prvého rozhodnutia Ministerstva vnútra SR nepredchádzalo skúmanie možnosti prevedenia, resp. preloženia sťažovateľa na inú funkciu v štátnej službe policajta.

Ministerstvo vnútra SR Vašu vec znovu prejednálo a rozhodnutím (ďalej len „druhé rozhodnutie Ministerstva vnútra SR“) rozhodlo tak, že Vaše odvolanie opäť zamietlo a napadnutý personálny rozkaz potvrdilo. Podľa Vášho názoru druhému rozhodnutiu Ministerstva vnútra SR síce predchádzalo preskúmanie možnosti Vášho prevedenia, resp. preloženia na inú funkciu v štátnej službe, ale išlo len o čisto formálne preskúmanie bez akéhokoľvek vplyvu na skutočnosť, že personálny rozkaz a prvé rozhodnutie Ministerstva vnútra SR boli nezákonné a mali byť zrušené.

Druhé rozhodnutie Ministerstva vnútra SR ste napadli správnu žalobou, ktorá bola rozsudkom Krajského súdu (ďalej len „druhý rozsudok Krajského súdu“) zamietnutá. Proti druhému rozsudku Krajského súdu ste podali kasačnú sťažnosť, ktorá bola rozsudkom Najvyššieho súdu SR zamietnutá.

Tiež ste podali ústavnú sťažnosť, ktorou ste namietali porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej ako „Ústava SR“) a čl. 35 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Ústavy SR a tiež čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej ako „Ústavný súd SR“) uznesením ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vo Vašej žiadosti a jej prílohách argumentuje tým, že rozhodnutím lekárskej komisie ste boli uznaný za nespôsobilého na výkon štátnej služby policajta so zdravotnou klasifikáciou „D“, pričom táto zdravotná klasifikácia Vám bola určená arbitrárne a bez akéhokoľvek náležitého a relevantného odôvodnenia.

Uvádzate, že zdravotnú klasifikáciu „D“ je možné určiť v prieskumnom konaní len uchádzačovi o prijatie do služobného pomeru policajta. V prípade policajta v stálej štátnej službe pri zmene alebo zhoršení jeho zdravotného stavu je lekárska komisia povinná určiť zdravotnú klasifikáciu „C“ s presne stanovenými obmedzeniami výkonu služby. Služobný úrad policajta so zdravotným postihnutím zaradí do zálohy pre prechodne nezaradených policajtov, pričom ho možno prepustiť za splnenia oboch materiálnych podmienok uvedených v § 192 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe príslušníkov až po márnom uplynutí lehoty dvoch rokov zaradenia v zálohe.

Relevantná antidiskriminačná legislatíva a právne posúdenie

Zásada rovnakého zaobchádzania je v tej najširšej a najvšeobecnejšej rovine upravená **antidiskriminačným zákonom** (*lex generalis*), podľa ktorého sa uplatňuje v spojení s právami osôb, ktoré sú upravené osobitnými zákonmi (*lex specialis*) v jednotlivých oblastiach, ktoré vymedzuje antidiskriminačný zákon. Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona sa vzťahuje okrem iných aj na oblasť pracovnoprávných vzťahov, v ktorých sa zakazuje diskriminácia z vymedzených diskriminačných dôvodov v § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona, a to len v spojení s konkrétnymi právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v presne vymedzených oblastiach v § 6 ods. 2 antidiskriminačného zákona. Osobitný **zákon o štátnej službe príslušníkov** garantuje v § 2a rovnaké zaobchádzanie - v štátnozamestnaneckých vzťahoch je zakázaná diskriminácia všetkých občanov pri vstupe do štátnej služby a policajtom pri vykonávaní štátnej služby z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

V posudzovanom prípade považujete za sporné, z hľadiska zásady rovnakého zaobchádzania, rozhodnutie lekárskej komisie, ktorým ste boli uznaný za nespôsobilého na výkon štátnej služby policajta so zdravotnou klasifikáciou „D“ (ďalej ako „rozhodnutie lekárskej komisie“).

V kontexte porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, je v posudzovanom prípade nutné najskôr vyhodnotiť, **či rozhodnutie lekárskej komisie môže predstavovať menej priaznivé zaobchádzanie**. Skutočnosť či je možné rozhodnutie lekárskej komisie označiť ako menej priaznivé zaobchádzanie, sa však odvíja od zodpovedania predbežnej otázky, **konkr. či predmetné rozhodnutie možno považovať za nedôvodné, resp. nezákonné**.

Zákonný mandát Stredisku nedovoľuje posúdiť rozhodnutie lekárskej komisie, *ergo* je viazané právnym názorom súdov.

Najvyšší súd SR v prvom rozsudku uviedol: „Z logického aj z gramatického výkladu ustanovenia § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. jednoznačne vyplýva zákonodarcom sledovaný cieľ, že prepusteniu policajta zo služobného pomeru musí predchádzať skúmanie možnosti prevedenia, či preloženia policajta na inú funkciu v štátnej službe, súčasne zohľadniac skutočnosť, aby jej výkon nebol na ujmu jeho zdravia. Citovaným ustanovením teda zákonodarcia sledoval legitímny cieľ, a to v prvom rade ochranu policajta pred stratou zamestnania.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci preukázateľne neboli splnené zákonom stanovené podmienky na prepustenie policajta zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z.“

Krajský súd v druhom rozsudku uviedol: „Krajský súd je toho názoru, že žalovaný v odvolacom konaní nepostupoval celkom v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu, vec však posúdil po právnej stránke správne.

S ohľadom na to, že žalobcovi bola v prieskumnom konaní zameranom na posúdenie jeho zdravotnej spôsobilosti na ďalší výkon štátnej služby určená zdravotná klasifikácia „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta, bol podľa mienky krajského súdu naplnený zákonný dôvod pre jeho prepustenie zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorého pre prepustenie policajta zo služobného pomeru postačuje, ak podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobo zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v policajnom zbore. Preskúmanie možnosti prevedenia alebo preloženia žalobcu na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia, zákon celkom logicky ukladá len pre prípad straty spôsobilosti vykonávať doterajšiu funkciu, kedy sú otvorené možnosti pokračovania štátnej služby dotknutého policajta na inej funkcii.

Odpoveď na otázku, či žalobcu možno alebo nemožno previesť alebo preložiť na inú funkciu v policajnej štátnej službe, ktorá by nebola na ujmu jeho zdravia, je teda podľa názoru krajského súdu obsiahnutá už v rozhodnutí lekárskej komisie, ktorá mu určila zdravotnú klasifikáciu „D“ - nespôsobilý na výkon štátnej služby policajta. V takom prípade sa policajtovi ďalšie možnosti výkonu štátnej služby uzatvárajú, pretože nespĺňa obligatórnu podmienku trvania služobného pomeru, ktorou je zdravotná spôsobilosť podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z.. To samozrejme neznamená, že by bolo akýmkoľvek spôsobom dotknuté právo žalobcu na prácu (§ 35 ods. 3 Ústavy SR), či iné oprávnenie súvisiace s jeho zdravotným stavom, nakoľko tieto-môže realizovať mimo policajného zboru.“

Ústavný súd SR v uznesení uvádza: „že síce citlivo vníma okolnosti daného prípadu vedúceho k prepusteniu sťažovateľa zo štátnej služby policajta, avšak vzhľadom na konkrétny procesný stav nemá inú možnosť ako ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú. Najvyšší súd aj krajský súd postupovali v súlade so zákonom č. 73/1998 Z. z. a jeho ustanoveniami upravujúcimi zdravotnú spôsobilosť policajta ako trvalú a obligatórnu podmienku trvania služobného pomeru, pričom, ako to z priložených príloh vyplýva, sťažovateľovi bola už skôr určená zdravotná klasifikácia „D“, a to rozhodnutím lekárskej komisie z 13. septembra 2010. Rozhodnutie bolo na základe odvolania sťažovateľa zrušené a bola mu predĺžená podporná doba. Napriek všetkému jeho zdravotný stav neskôr pri prieskumnom konaní v rozhodnej dobe neumožnil určenie inej, pre sťažovateľa výhodnejšej zdravotnej klasifikácie.“

Stredisko bez jednoznačného zhodnotenia zákonnosti úkonov lekárskej komisie nemôže vyhodnotiť, či došlo v namietanej právnej veci k menej priaznivému zaobchádzaniu. Existencia menej priaznivého zaobchádzania je pritom prvým a základným predpokladom diskriminácie. Závery z vyhodnotenia otázky zákonnosti lekárskeho úkonu majú priamy dopad na posúdenie toho, či došlo k takému menej priaznivému zaobchádzaniu, ktoré by predstavovalo za splnenia ďalších definíčných znakov porušenie zákazu diskriminácie. Stredisko zdôrazňuje, že

menej priaznivé zaobchádzanie musí byť naplnené určitým obsahom, resp. "kvalitou" – diskrimináciou totiž nie je akékoľvek menej priaznivé zaobchádzanie.

Záver

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva v odbornom stanovisku posudzovalo možné nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle antidiskriminačného zákona. Na základe právneho posúdenia skutkových okolností prípadu konštatuje, že v posudzovanej právnej veci bez zodpovedania predbežnej otázky nemôže konštatovať, že došlo k menej priaznivému zaobchádzaniu.

S pozdravom

PhDr. Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka